33ste jaar. — Nr 31. Zaterdag 13 Maart 1886.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

Drie maal per week **6** francs per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of midden in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 13 MAART.

NIEUWJAARSGIFTEN

AAN Z. H. LEO XIII.

De personen die nog verlangen deel te nemen aan het werk der pauselijke nieuwjaarsgiften, zijn verzocht ons hunne onderschrijvingen zonder uitstel te doen toekomen, daar de lijsten binnen acht dagen zullen gesloten worden.

11de LIJST.

Bedrag der vorige lijst,	fr. 1844,03
Naamloos van Millen	2,00
Totaal fr.	1846,03

Van alles wat.

De liberale *Journal de Liége*, sprekende over de opstellers van het Tongersch geuzenblad, zeide eens : *Die menschen zullen niet lang leven, zij hebben te veel verstand.*

Ik begin te gelooven dat de *Journal de Liége* gelijk had. Wie de proef op het stuk wil maken, moet maar eens lezen wat ons geuzenbladje, met het ingaan van den Vastenavond, over den nieuwen boulevard vertelde.

De Tongenaren kennen de historie van dien boulevard.

In het jaar 1879 of 1880, werden de stadswallen tusschen de twee poorten lompweg afgebroken. Het stadsbestuur was in de handen der liberalen.

In plaats van den boulevard te voltrekken lieten zij hem vijf jaren lang liggen zonder te weten wat zij er zouden van maken. Hier lag een hoop steenen, daar stond een zavelkuil, verder lagen brokken van de oude muren, in een woord het zag er uit alsof onze stad door het kanon van eenen vreemden vijand verwoest was. Wie daar wandelen ging die vroeg zich of daar nog niet welhaast een einde zou aankomen, en gebeurde het dat men 's avonds aan dien kant op weg was, dan verwekte men een akt van berouw in de vrees dat men zou verongelukken.

Dat duurde zoo van het jaar 1880 af, en dat zou nog zoo zijn, als de liberalen meester gebleven waren op het stadhuis van Tongeren.

Maar gelukkig, over een goed jaar kwam er eene verandering in den geest der Tongersche burgerij. De Tongenaren werden gewaar dat de liberalen veel kal veil hadden, maar dat het niets anders was dan kal.

Zij klapten veel over den boulevard ; maar zij lieten hem daar liggen zonder er eene hand aan te steken. Zij hadden het ding, met groote kosten, afgebroken, en toen het daar lag en toen het veel slechter was dan te voren, toen keken zij er niet meer naar om. Het werk had meer dan twaalf duizend frank gekost en het was niets anders dan eene domme verwoesting.

Doch nauwelijks is de katholieke meerderheid aan het bestuur of deze slaat de hand aan de onderbroken werken. Reeds reeds is het werk in den gang en indien onze regeering niet elk oogenblik kwam stooten tegen den kwaden wil van zekere dwarsdrijvers, dan zouden de werken van heden af reeds voltooid zijn.

∴

Leest nu eens het geuzenblad.

Terwijl de liberalen op het stadhuis regeerden, zegt het, beschuldigde men hen van nalatigheid en onachtzaamheid, omdat zij den boulevard niet voltrokken tusschen de Kruispoort en de Hasselt-schepoort. Vandaag is het katholiek bestuur reeds sedert verscheidene maanden aan 't regeeren en het is slechts sedert eenige dagen dat wij eene verandering in den boulevard zien komen.

Indien deze praat iets beteekent, dan moet hij willen zeggen dat men geen verwijt van onachtzaamheid of nalatigheid moet maken aan onze liberale bestuurders, die *gedurende zes jaren* den boulevard hebben laten liggen alsof hij aan niemand toehoorde, maar dat dit verwijt moet gedaan worden aan het katholiek bestuur, hetwelk *in eenige maanden* de zaak van den boulevard opgelost heeft.

De liberale *Journal de Liége* had geen ongelijk.

∴

't Is waarachtig nooit op eenen vastenavond op een viool gespeeld.

M. Ghinéan, de fameuse ex-schepen, die zoo iets gelijk twaalf duizend frank aan den boulevard heeft laten verkwisten, zonder dat er iets anders aan gedaan werd dan eene soort van wilde verwoesting, die zelfde afgekookte schepen verwijt aan het katholiek bestuur dat de boulevard zoo lang blijft liggen zonder voltrokken te zijn ! En wanneer de gemeenteraad drie maal achtervolgens bijeengeroepen wordt om de zaak van den boulevard uit te maken, dan blijft M. Ghinéan 't huis en zijne liberale confraters doen ook zoo.

∴

De burgemeester Meyers, zegt het geuzenblad, had een plan, schepen Coart had ook een plan en schepen Schaetzen had een derde plan, en die drie plans waren alle verschillend.

Indien dat waar is, dan bewijst het dat de leden van het schepencollege zich met de stadszaken bezig houden. Heeft iemand ooit hooren zeggen dat M. Ghinéan een plan voorgesteld had ?

Het geuzenblad voegt er bij dat er tot over tien dagen geen plan bestond. Zoo, zoo, wel dan hebben MM. Ghinéan & Cie twaalf duizend frank aan den boulevard verwerkt zonder plan !

Het plan, zegt het geuzenblad nog, is eerst aangenomen in de zitting van den derden maart. Alweer heel aardig, maar hoe komt het dat M. Ghinéan deze zitting niet bijwoonde ?

∴

Hoe dat komt ? Dat gaan wij u eens verdutsen.

Zooals wij hooger gezegd hebben, de geuzen zijn gedurende zes jaren aan het roer geweest en men weet in welken staat zij den boulevard gelaten hebben. Zij hebben de wallen afgebroken maar zij zijn onbekwaam geweest om iets goeds in de plaats te zetten.

Nu komen de katholieken aan het roer en in eenige maanden tijd maken zij de zaak uit, om zoo te zeggen zonder kosten.

∴

Wat doen nu de geuzen ?

De gemeenteraad wordt bijeen geroepen om de plans goed te keuren en de voorwaarden der onderneming vast te stellen. De liberale leden van den raad blijven t'huis ; zij gaan niet naar het stadhuis en dewijl de heeren Schaetzen en Vroonen alleenlijk in de onmogelijkheid zijn om hunne woning te verlaten, zoo gebeurt het dat de raad niet in getal is om te beraadslagen.

De raad was bijeengeroepen voor verleden zaterdag 6 maart ; er waren slechts vier leden tegenwoordig te weten : MM. Meyers, Coart, Slegers en Nicolaers.

Eene nieuwe bijeenroeping werd gedaan voor verleden maandag 8 maart. Alweer geen enkel liberaal raadslid was te zien en de zitting kon alweer niet plaats hebben.

Goede burgers van Tongeren, wilt gij nu de reden weten van het gedrag onzer liberale raadsheeren ? Ziehier de uitlegging in twee woorden :

Onze geuzen weten niet wat aanvangen met den boulevard ; gedurende de laatste zes jaren hebben zij genoeg hunne onbekwaamheid getoond. Vandaag zien zij, gelijk alleman, dat de katholieke meerderheid die kwestie tot voldoening van iedereen opgelost heeft. Kwamen zij nu naar de zittingen van den gemeenteraad, dan zouden zij gedwongen zijn te bekennen dat de katholieken eene goede oplossing aan de zaak gegeven hebben, zij zouden niets af te keuren vinden en zij zouden met schande van het stadhuis afkomen. Daarom blijven zij t'huis.

∴

Maar dat is nog de eenige reden niet die hen doet t'huis blijven.

Zij blijven t'huis om naderhand alles te kunnen afkeuren wat vandaag doorde meerderheid gedaan wordt ! Zij weten niets af te keuren, en indien zij aan de zittingen tegenwoordig waren, dan zouden zij hunne goedkeuring aan de werken moeten geven en het is precies om de werken niet te moeten goedkeuren dat zij de zittingen niet bijwonen.

Maar wanneer alles zal voltrokken zijn, wanneer de boulevard zal gemaakt zijn, dan gaat gij hen zien te voorschijn komen, die groote verstanden die vandaag hun aanschijn niet durven toonen in den gemeenteraad ! Wanneer de werken zullen voltrokken zijn, dan zullen zij het nog niet wagen om op het stadhuis den mond te openen over de werken, maar dan zal het smerig geuzenkladje elken zaterdag komen vertellen dat de werken slecht uitgevoerd zijn, dat er iets anders kon van gemaakt worden en dat de geuzen het veel beter zouden gedaan hebben.

Maar dat spel heeft niet gelukt ! De verontwaardiging der openbare deugdzaamheid heeft het doen in het asseche vallen. Ook verleden woensdag zijn onze geuze raadsleden het ontmoedig de zitting komen bijwonen en zonder een woordje te spreken hebben zij alles goedgekeurd. Zoo eindigt de comedie.

∴

De brusselsche correspondent der *Meuse* brengt eene openlijke hulde aan den iever en krachtdadigheid die M. Malou, de groote staatsman gedurende zijne lange loopbaan aan den dag legde, aan zijne kennissen en talent, zijne verkleefdheid aan het vaderland en aan de zaak welke hij diende.

Goed gezegd ! voegt de *Bien Public* er bij ; maar het dient ook opgemerkt te worden dat de alzoo vereerde man door diezelfde liberalen beleedigd werd, toen hij zijnen strijd voerde ; dat geheel het liberale Brussel eens zong :

A bas Malou !
Il faut le pendre la corde au cou !

∴

De liberalen van Elsene hadden eene soort van vastenavondstoet ingericht met eene geldinzameling ten voordeele der onderwijzers *sur le pavé*, dit wil zeggen onderwijzers die wachtgeld trekken.

Een der inzamelaars hield zijne hus onder den neus van een persoon, die maar armoedig gekleed was met de gewone vraag : *pour les instituteurs sur le pavé !*

— Maar ik ben er zelf een, was het antwoord.

— *Blagueur*, zegde de huisdrager, dat geloof ik niet ; daartoe zijt gij *te slecht* gekleed !...

Het feit, waarvan de echtheid gewaarborgd is, toont eens te meer aan hoe weinig geloof de liberalen zelf aan hunne eigene jeremiasklachten geven.

∴

Dezer dagen kwam de verwezenlijking van het gasthuis te Bergen op nieuw ter spraak in den gemeenteraad.

Ziehier de verklaring van M. Hardenpont, *liberaal* gemeenteraadslid en senateur :

« Zoo ik de verwezenlijking van het werzenhuis » aanneem en goedkeur, is dit het geval niet met » het gasthuis, *omdat wij meest allen, wanneer* » *wij ziek zijn, de hulp en de zelfopoffering der* » *religieuzen inroepen*, en omdat ik geene proeven » zou willen wagen, waarvan de armen de eerste » slachtoffers zouden zijn. »

Die bekentenis is waarlijk al te kostbaar om niet meegedeeld te worden.

Wat denkt het Tongersch geuzenblad daarvan ?

∴

De geuzenbladen zien de aanstaande kiezingen met een donker oog in. Op 69 afgevaardigde leden hooren er 49 aan de linker- en slechts 20 aan de rechterzijde. Bij die 20 is er geen spelle knop hoop om iets te winnen voor de geuzen.

Maar de katholieke kiezers zullen er verscheiden uit de Kamer doen rollen en de liberale minderheid kan tot op een dertigtal worden verkleind.

Zoedaar hoe onvolkschet het liberalismeg worden is door zijnen willekeur, zijne onrechtvaardigheden, zijne ongehoorde geldverkwistingen, waarvoor wij nu nog gedukt gaan ; want het zijn wij, de opvolgers, die de slechte zaken en de schulden moeten vereffenen, die de *tripoteurs* van alle soort vroeger hebben gemaakt.

∴

De liberalen hebben dezer dagen weer eens getoond tot welke schandalige buitensporigheden hunnen onverbiddelijken haat tegen God en zijne Kerk hen kan leiden.

Het kerkhof van Sint-Vaast, in het Waleesland, werd gansch verwoest door eene bende godvergetene liberale schurken. De kruisen werden ten gronde geworpen, de grafsteden werden in stukken geslagen zonder den minsten eerbied voor de overledene wier stoffelijke overblijfsels aldaar rusten. De deur der kapel van den Calvarieberg werd met geweld opengebroken en het beeld van onzen gekruisten Zaligmaker onthoofd en in stukken geslagen !...

Eenige jaren geleden werden aldaar de grafsteden en kruisen andermaal ten gronde geworpen en vernietigd !

Niet een liberale gazet heeft de stem verheft om deze wraakroepende heiligschenderij te laken !... Maar wat is 't ? Geen liberale schrijvelaar is er te vinden die inwendig aan deze schelm rij niet toejuicht ! Men zou ze wel durven goedkeuren, maar zie ; dat zouden de liberale jongens, ten tijde van kiezing, 't volk niet meer kunnen bedriegen met hunnen *diepen* eerbied voor het H. Geloof onzer vaderen !

∴

Jaar-in jaar-uit schreeuwen de geuzen tegen het katholiek onderwijs, omdat er hier of daar een ongediplomeerd onderwijzer les geeft, en nu komt het voor den dag dat in hunne eigene scholen **213** ongediplomeerde verlichters op **458** professors rondloopen.

Beken nu maar dat het voor de geuzen tijd wordt over diplooms te zwijgen.

Maar dat zullen zij niet. Voltaire heeft hun geleerd te liegen, altijd te liegen, met de hoop dat er toch immer eenige snullen zijn die hen zullen gelooven.

Wat miserie !

∴

Wanneer de geuzen tegen de kloosters hulderen willen zij gewoonlijk doen gelooven dat de kloosters te veel eigendommen hebben, en er op den duur voor de andere burgers geen grond meer zal overschieten !!! Welan, al de kloosters van België bezitten te samen slechts 8 6 hectaren grond, 't is te zeggen nog zooveel niet als menig senateur en ander rijk man alleen bezit. De godshuizen integendeel bezitten 56,855 hectaren, de weldadigheidsbureelen 40,084, de gemeentebestieren 290,296, en het Staatsbestier 39,289 hectaren ! 't Zijn dus de kloosters niet waar men bang moet van wezen, maar wel van de gemeenten, den Staat, de weldadigheidsbureelen en godshuizen. Men zegge het voort.

∴

Men kan zich waarlijk geen denkbeeld vormen van de lafheid, de verfoeilijke oneerlijkheid welke de geuzen aan den dag leggen om onze treffelijke en deugdzame geestelijkheid te belasteren en bij het volk te beschadigen.

Zij vergenoegen zich niet meer de priesters in hunne gazetten dagelijks met lasteringen te overladen, zie daar nu een nieuw middel dat ze verleden week te Brussel gebruikt hebben.

Een persoon die het geestelijk kleed, den toog, droeg, en eene cigaar in den mond had, bezocht dinsdag avond de herbergen der *rue Gaucheret* en gal zich aan dronkenschap over. Hij weigerde nadien te betalen en werd naar het policie-bureel gebracht.

Daar hield hij vol dat hij priester was. De commissaris deed alsdan eenen onderpastoor der parochie roepen. Deze deed aan den dronkaard verscheidene vragen in het latijn. De zoogezegde priester verstond er geen woord van en bekende eindelijk dat hij betaald was geweest om zich in priester te verkleeden en.... schandaal te verwekken.

Wij vragen aan alwie nog eerlijkheid in het hart bezit, of eene partij die zulke schandige wapens tegen hare tegenstrevers gebruiken durft, niet voor altoos onteerd is.

∴

Dezer dagen is eene gemeente-onderwijzeres van Brussel veroordeeld tot 20 fr. boete, omdat zij aan een kind, bij ongeluk, met phenique-zuur gemengd water had laten drinken.

Indien de ongelukkige eens eene katholieke onderwijzeres geweest was, wat zouden de liberalen geschreeuwd hebben !

∴

Als winter : de nijverheid lijdt, en de handel gaat na.... Vele werkliden zijn zonder werk... en dagelijks zonder brood, zonder eten. De nijpende kloon der ellende ontperst bittere tranen aan de ogen van menige vrouw, van menig kind... Elk rechtschapen hart moet dien stroevigen toestand betreuren... Maar wat nog meer te betreuren is, dat is van te zien dat vele werklieden de oorzaak zijn van hun eigen ongeluk, de schuld van de ellende van vrouw en kinderen.

Ziet hem daar waggelend gaan, den ongelukkige. Hij heeft eene week gewerkt en geld gewonnen ; vrouw en kinderen zijn in nood en wachten met ongeduld den zaterdagavond om eens voor goed van 's vaders werkloon hunnen honger te stillen... Maar vader hoort de stem van zijne noodlijdende huisgenoten niet ; eene sterkere stem, de drift tot den drank, heeft hem geroepen en sleept hem herberg in, herberg uit ; hij denkt noch aan eten noch aan slapen, noch aan vrouw, noch aan kinderen ; zijne dierlijke genegenheid tot de overdaad doet hem gehengen, gevoeligheid, verstand verliezen ; hij drinkt steeds voort, en wanneer de laatste penning aan den genever is opgeofferd, dan keert hij naar huis, smoordronken, om zijne klagende vrouw al te slaan, zijne kermende kinderen te mishandelen, alles in stukken te stampen wat nog geheel is, en zich dan neer te leggen tot dat de slaap hem machtig heeft gemaakt en dat hij ontwaakt onder de klauwen der ellende.

— Welk is dus de oorzaak van het ongeluk van dat huisgezin ?... Het is de drift naar de sterke dranken.

VERLOREN EER

Een verhaal naar het hoogduitsch.

(12e VERVOLG).

VIII.

De bloesems der leute waren in de heete zonnestralen des zomers verdord en reeds schudde de woeste bende der najaarsstormen aan de boomen om ze van haar lesten spaarzamen tooi te berooven.

Eentoonig klepperden de raderen van den molen en de klaterende golven van de molenbeek zongen daarbij hun niet minder eentoonig lied en even eentoonig als dit klapperen en klateren, was ook het leven in den molen.

De oude Brigitte sloop valsch over het erf, de rosse Hans deed barsch en zwijgend zijn werk en de jonge vrouw verrichtte ijverig en rusteloos hare bezigheden in het huis. Hier hoorde men geen lustig gezang, geen vroolijk geschater meer, slechts zu en dan een luid gesproken woord, als de mulder thuis was.

In die weinige maanden was Hagen sterk verouderd : zijne trekken waren scherper geworden en op zijn voorhoofd toonden zich diepe voren, aan de slapen begon het haar reeds te vergrijzen en de loerende oogslag was thans nog valscher en stekender. Hij reed dikwijls naar de stad, dikwijls bleef hij er verscheidene dagen en als hij na een dergelijke lange afwezigheid terugkeerde, durfde niemand hem te genaken of een vraag tot hem te richten.

De zorg voor den molen liet hij aan den knecht over, die het graan in ontvangst nam, maalde en het meel aflevende ; hij gaf zich niet eens de moeite hem na te rekenen en even zoomin vorderde hij verantwoordiging van hem over de ontvangen gelden. Ja, hij ging zelfs den rossen Hans uit den weg als hij de ontmoeting vermijden kon, trof hij hem nogtans toevallig in huis aan, dan wisselde hij niet eens een groet met hem.

Zijne vrouw ging hij meerstentijds koel en onverschillig voorbij en Dora deed hem daarover geen verwijting ; gelijk hij haar naar haar believen liet werken en huishouden, liet zij ook hem zijn gang gaan, zonder naar zijn doen of laten te vragen.

In de eerste weken na de trouwing scheen het alsof eene meer hartelijke toenadering tusschen de jonge echtelieden niet onmogelijk ware. Hagen vervulde elken wensch zijner vrouw nog voor zij dien uitgesproken had en Dora toonde hem een vriendelijk, opgeruimd gelaat.

Maar het was slechts schijn : de zelfzuchtige liefde des mulders bezat de kracht niet om de stormen te trotseeren, die haar van tijd tot tijd bestookten en Dora werd steeds afgetrokkener en ernstiger naarmate zij de zekerheid erlangde, dat zij haar levensgeluk verspeeld en onherroepelijk verloren had.

Er waren reeds harde woorden tusschen de echtgenooten gevallen. Dora had later gezwegen wanneer haar man zijn kwade luim tegen haar lucht gal ; nu zweeg ook hij, buiten zijne zaken scheen hem alles onverschillig geworden te zijn.

Hij pochte er niet meer op, dat hij den molen spoedig verlaten en naar de stad trekken zou ; de schoone droomen, die hij destijds gekoesterd had, schenen zich niet te willen verwezenlijken.

Dora vraagde er hem niet naar ; doch menigmaal, wanneer zij hem ter sluiks beschouwde en den harden trek om zijn mond en de voren in zijn voorhoofd zag, zweefde haar de bede op de lippen, dat hij zich zou vergenoegen met hetgene hij bezat, de zorgen van zich afwerpen en zich geheel aan zijn molen wijden, dien hij naar hare meening te veel veronachtzaamde. Maar zij waagde het niet deze bede uit te spreken ; een gevoel van angst bekroop haar, wanneer zijn loerende, stekende blik haar trof, wanneer zij de gloeiende oogen zoo dreigend op zich gericht zag.

Er kwam ook niemand in den molen, met wien zij over de zaken haars mans had kunnen spreken ; nu en dan kwam wel eens de oude herder bij haar binnen, om een oogenblikske met haar te praten, maar wat verstond deze van zulke zaken ?

Bij hare moeder vond zij weemin heul of troost ; wanneer zij de oude vrouw hare zorgen klaagde, bekwam zij steeds ten antwoord, dat Hagen een degelijk mensch was, die zeer goed wist wat hij kon wagen en dat het de vrouw niet paste zich met de zaken van haar man te bemoeien. Zoo hij in de stad meer kon verdienen dan in den molen, dan kon niemand het in hem misprijzen, dat hij aan groote winsten de voorkeur gal. Dora moest hem stil laten begaan en hem niet door hare inmenging vertoornen. Dat was alles, wat de oude vrouw tot haar zegde ; voor Dora lag daar geen vertrooster in en zoo moest zij den garsenen, zwaren last harer zorgen alleen dragen.

Zij ontwaarde aan den duister bewolkten horizon haars levens geen enkele ster, waarnaar zij hoopvol kon opzien, zij zag slechts nacht, diepen, zwarten nacht om zich heen, en geen lichtende streep in de verte verkondigde dat op dezen nacht een nieuwe dag volgen zou.

Dikwijls zou zij gaarne met hem naar de stad gereden zijn, om eenige afwisseling in de gelijkvormigheid van haar leven te hebben en verstrooiing te zoeken waaraan zij behoefte had, maar zij durfde hem haar verlangen niet kenbaar maken en uit zich zelven vraag le hij nooit of zij hem vergezellen wilde.

Menigmaal zat hij tot diep in den nacht voor zijn secretaire en bladerde in akten en boeken ; dikwijls hoorde zij hem zuchten en steunen, dan weer tieren en vloeken, maar zij waagde het niet hem te vragen, wat hem zoo zwaar drukte.

Het was een treurige echt, een troosteloos leven, geen hartelijkheid, geen vertrouwen, geen openhartigheid, geen deelneming ; hun beider wegen waren gescheiden en liepen met den dag verder uiteen.

Inmiddels waren de gure herfstdagen gekomen en aan de oude zorgen paarden zich nieuwe.

Dora's moeder was hedenelijk ziekgeworden, zij lag in het kleine huisje naast den molen, het welk door de oude Brigitte na den brand gedurende den wederopbouw van het huis bewoond was geweest. Dora verpleegde haar met opofferende liefde ; al was zij ook dikwijls hors geweest op hare moeder, thans was alles vergeten. De mulder toonde geen belangstelling ; hij vraagde met eens naar den toestand der zieke ; zelfs het vermagerde gelaat en de roodgeweende ogen zijner vrouw, konden hem geen woord van deelneming ontlokken.

Hij was des morgens naar de stad gereden. Dora zat aan het sterfbed der oude vrouw. Zij dacht er over na hoe haar leven zijn zou als de moeder op het kerkhof rustte en zij geheel alleen stond. Al had zij ook nooit bij de oude vrouw troost gevonden, het was haar toch een geruststelling geweest te weten, dat zij in de dagen van nood en droefheid tot dat hart hare toevlucht kon nemen.

In de dagen van nood en droefheid ! Zij zag ze naderen, zij wist dat ze komen moesten ; gelijk het nu was kon het niet blijven. Zij las op de trekken haars mans, dat hij zich te zijner verwachtingen teleurgesteld zag ; zij kende dezstoute verwachtingen en plannen, zij wist ook, dat hij alles op de laatste kaart zette om ze te verwezenlijken.

Wat dan, als hij arm werd ? Als de schuldeischers hem uit zijn huis lieten zetten ? Kon deze hooghartige man dien slag overleven ? Mocht men verwachten dat hij zich moedig in de omstandigheden schikken, den tegenspoed het hoofd bieden en een nieuw leven beginnen zou ? Dora wist dat zij deze hoop niet kon voeden ; zij zag vooruit dat hij op haar zijn ondergang wreken zou. En zij was aan hem geketend voor het geheele leven ; zij kon hem niet verlaten in den nood, hoe diep zij hem ook verachtte.

O ! het was een duistere, troostelooze nacht waarin de jonge vrouw bidkte, en als hare moeder stierf, verdween de laatste ster, die op haar pad een vriendelijk licht kon werpen.

De arme vrouw had zich met moeite opgericht, zij zat te 't bed en ademde zwaar. Haar nog rustte met moeie deelnemingen op het bleeke aangezicht haarer dochter, die zacht met een doek over het klamme voorhoofd der stervende streek.

— Ik moet en zal u gaan, zegde zij met matte stem, terwijl haar sidderende hand Dora's hand zocht. Neen ! gaarne zou ik aan dit leven scheiden indien gij gelukkig waart !

— Moeder, denk niet aan mij, snikte Dora, het zal alles nog goed worden !

— Geloofd gij dat ? O ! het ware goed, als ik het geloven kon, het sterven zou mij dan niet zoo zwaar vallen. Ik weet, dat gij om mijnentwille den mulder genomen heet, uw hart hangt nog altijd aan den andere....

— Ik heb hem vergeten !

— Zeg dat niet, ik weet het beter. Gij denkt slechts aan hem, en Hagen is alleen de schuld daarvan. Indien hij u zoo lief had, gelijk hij destijds altijd gezegd heeft, dan ware het beter tusschen u geweest ; daarop heb ik vertrouwd toen ik hem mijn zoon gaf. Maar hij denkt slechts aan zich zelven en het zal een steenend nemen. Dora, ik heb niet met u gehandeld gelijk eene moeder behoorde te doen ; vergeet mij, zeg mij, dat zij u hij geen kwaad hart om toedraagt.

De donkerbleeke der oude vrouw omklemden de hare krampachtig, de haar nog restte, Dora's hand, de teeren hals, trouwen oogen staarden haar smeekend aan.

— Moeder, ik heb u nooit boos op u geweest, zegde Dora met trillende stem ; ik heb den mulder vrijwillig mijn jawoord gegeven.

— Neen, neen, om mijnentwille hebt gij het gedaan, om mij voor nood en armoede te beveiligheid, de kwestie tot voldoening van iedereen opgelost heeft. Kwamen zij nu naar de zittingen van den gemeenteraad, dan zouden zij gedwongen zijn te bekennen dat de katholieken eene goede oplossing aan de zaak gegeven hebben, zij zouden niets af te keuren vinden en zij zouden met schande van het stadhuis afkomen. Daarom blijven zij t'huis.

∴

Maar dat is nog de eenige reden niet die hen doet t'huis blijven.

Zij blijven t'huis om naderhand alles te kunnen afkeuren wat vandaag doorde meerderheid gedaan wordt ! Zij weten niets af te keuren, en indien zij aan de zittingen tegenwoordig waren, dan zouden zij hunne goedkeuring aan de werken moeten geven en het is precies om de werken niet te moeten goedkeuren dat zij de zittingen niet bijwonen.

Maar wanneer alles zal voltrokken zijn, wanneer de boulevard zal gemaakt zijn, dan gaat gij hen zien te voorschijn komen, die groote verstanden die vandaag hun aanschijn niet durven toonen in den gemeenteraad ! Wanneer de werken zullen voltrokken zijn, dan zullen zij het nog niet wagen om op het stadhuis den mond te openen over de werken, maar dan zal het smerig geuzenkladje elken zaterdag komen vertellen dat de werken slecht uitgevoerd zijn, dat er iets anders kon van gemaakt worden en dat de geuzen het veel beter zouden gedaan hebben.

Maar dat spel heeft niet gelukt ! De verontwaardiging der openbare deugdzaamheid heeft het doen in het asseche vallen. Ook verleden woensdag zijn onze geuze raadsleden het ontmoedig de zitting komen bijwonen en zonder een woordje te spreken hebben zij alles goedgekeurd. Zoo eindigt de comedie.

∴

De brusselsche correspondent der *Meuse* brengt eene openlijke hulde aan den iever en krachtdadigheid die M. Malou, de groote staatsman gedurende zijne lange loopbaan aan den dag legde, aan zijne kennissen en talent, zijne verkleefdheid aan het vaderland en aan de zaak welke hij diende.

Goed gezegd ! voegt de *Bien Public* er bij ; maar het dient ook opgemerkt te worden dat de alzoo vereerde man door diezelfde liberalen beleedigd werd, toen hij zijnen strijd voerde ; dat geheel het liberale Brussel eens zong :

A bas Malou !
Il faut le pendre la corde au cou !

∴

De liberalen van Elsene hadden eene soort van vastenavondstoet ingericht met eene geldinzameling ten voordeele der onderwijzers *sur le pavé*, dit wil zeggen onderwijzers die wachtgeld trekken.

Een der inzamelaars hield zijne hus onder den neus van een persoon, die maar armoedig gekleed was met de gewone vraag : *pour les instituteurs sur le pavé !*

— Maar ik ben er zelf een, was het antwoord.

— *Blagueur*, zegde de huisdrager, dat geloof ik niet ; daartoe zijt gij *te slecht* gekleed !...

Het feit, waarvan de echtheid gewaarborgd is, toont eens te meer aan hoe weinig geloof de liberalen zelf aan hunne eigene jeremiasklachten geven.

∴

Dezer dagen kwam de verwezenlijking van het gasthuis te Bergen op nieuw ter spraak in den gemeenteraad.

Ziehier de verklaring van M. Hardenpont, *liberaal* gemeenteraadslid en senateur :

« Zoo ik de verwezenlijking van het werzenhuis » aanneem en goedkeur, is dit het geval niet met » het gasthuis, *omdat wij meest allen, wanneer* » *wij ziek zijn, de hulp en de zelfopoffering der* » *religieuzen inroepen*, en omdat ik geene proeven » zou willen wagen, waarvan de armen de eerste » slachtoffers zouden zijn. »

Die bekentenis is waarlijk al te kostbaar om niet meegedeeld te worden.

Wat denkt het Tongersch geuzenblad daarvan ?

∴

De geuzenbladen zien de aanstaande kiezingen met een donker oog in. Op 69 afgevaardigde leden hooren er 49 aan de linker- en slechts 20 aan de rechterzijde. Bij die 20 is er geen spelle knop hoop om iets te winnen voor de geuzen.

Maar de katholieke kiezers zullen er verscheiden uit de Kamer doen rollen en de liberale minderheid kan tot op een dertigtal worden verkleind.

Zoedaar hoe onvolkschet het liberalismeg worden is door zijnen willekeur, zijne onrechtvaardigheden, zijne ongehoorde geldverkwistingen, waarvoor wij nu nog gedukt gaan ; want het zijn wij, de opvolgers, die de slechte zaken en de schulden moeten vereffenen, die de *tripoteurs* van alle soort vroeger hebben gemaakt.

∴

De liberalen hebben dezer dagen weer eens getoond tot welke schandalige buitensporigheden hunnen onverbiddelijken haat tegen God en zijne Kerk hen kan leiden.

Het kerkhof van Sint-Vaast, in het Waleesland, werd gansch verwoest door eene bende godvergetene liberale schurken. De kruisen werden ten gronde geworpen, de grafsteden werden in stukken geslagen zonder den minsten eerbied voor de overledene wier stoffelijke overblijfsels aldaar rusten. De deur der kapel van den Calvarieberg werd met geweld opengebroken en het beeld van onzen gekruisten Zaligmaker onthoofd en in stukken geslagen !...

Eenige jaren geleden werden aldaar de grafsteden en kruisen andermaal ten gronde geworpen en vernietigd !

Niet een liberale gazet heeft de stem verheft om deze wraakroepende heiligschenderij te laken !... Maar wat is 't ? Geen liberale schrijvelaar is er te vinden die inwendig aan deze schelm rij niet toejuicht ! Men zou ze wel durven goedkeuren, maar zie ; dat zouden de liberale jongens, ten tijde van kiezing, 't volk niet meer kunnen bedriegen met hunnen *diepen* eerbied voor het H. Geloof onzer vaderen !

∴

Jaar-in jaar-uit schreeuwen de geuzen tegen het katholiek onderwijs, omdat er hier of daar een ongediplomeerd onderwijzer les geeft, en nu komt het voor den dag dat in hunne eigene scholen **213** ongediplomeerde verlichters op **458** professors rondloopen.

Beken nu maar dat het voor de geuzen tijd wordt over diplooms te zwijgen.

Maar dat zullen zij niet. Voltaire heeft hun geleerd te liegen, altijd te liegen, met de hoop dat er toch immer eenige snullen zijn die hen zullen gelooven.

Wat miserie !

∴

Wanneer de geuzen tegen de kloosters hulderen willen zij gewoonlijk doen gelooven dat de kloosters te veel eigendommen hebben, en er op den duur voor de andere burgers geen grond meer zal overschieten !!! Welan, al de kloosters van België bezitten te samen slechts 8 6 hectaren grond, 't is te zeggen nog zooveel niet als menig senateur en ander rijk man alleen bezit. De godshuizen integendeel bezitten 56,855 hectaren, de weldadigheidsbureelen 40,084, de gemeentebestieren 290,296, en het Staatsbestier 39,289 hectaren ! 't Zijn dus de kloosters niet waar men bang moet van wezen, maar wel van de gemeenten, den Staat, de weldadigheidsbureelen en godshuizen. Men zegge het voort.

∴

Men kan zich waarlijk geen denkbeeld vormen van de lafheid, de verfoeilijke oneerlijkheid welke de geuzen aan den dag leggen om onze treffelijke en deugdzame geestelijkheid te belasteren en bij het volk te beschadigen.

Zij vergenoegen zich niet meer de priesters in hunne gazetten dagelijks met lasteringen te overladen, zie daar nu een nieuw middel dat ze verleden week te Brussel gebruikt hebben.

Een persoon die het geestelijk kleed, den toog, droeg, en eene cigaar in den mond had, bezocht dinsdag avond de herbergen der *rue Gaucheret* en gal zich aan dronkenschap over. Hij weigerde nadien te betalen en werd naar het policie-bureel gebracht.

Daar hield hij vol dat hij priester was. De commissaris deed alsdan eenen onderpastoor der parochie roepen. Deze deed aan den dronkaard verscheidene vragen in het latijn. De zoogezegde priester verstond er geen woord van en bekende eindelijk dat hij betaald was geweest om zich in priester te verkleeden en.... schandaal te verwekken.

Wij vragen aan alwie nog eerlijkheid in het hart bezit, of eene partij die zulke schandige wapens tegen hare tegenstrevers gebruiken durft, niet voor altoos onteerd is.

∴

Dezer dagen is eene gemeente-onderwijzeres van Brussel veroordeeld tot 20 fr. boete, omdat zij aan een kind, bij ongeluk, met phenique-zuur gemengd water had laten drinken.

Indien de ongelukkige eens eene katholieke onderwijzeres geweest was, wat zouden de liberalen geschreeuwd hebben !

∴

Als winter : de nijverheid lijdt, en de handel gaat na.... Vele werkliden zijn zonder werk... en dagelijks zonder brood, zonder eten. De nijpende kloon der ellende ontperst bittere tranen aan de ogen van menige vrouw, van menig kind... Elk rechtschapen hart moet dien stroevigen toestand betreuren... Maar wat nog meer te betreuren is, dat is van te zien dat vele werklieden de oorzaak zijn van hun eigen ongeluk, de schuld van de ellende van vrouw en kinderen.

Ziet hem daar waggelend gaan, den ongelukkige. Hij heeft eene week gewerkt en geld gewonnen ; vrouw en kinderen zijn in nood en wachten met ongeduld den zaterdagavond om eens voor goed van 's vaders werkloon hunnen honger te stillen... Maar vader hoort de stem van zijne noodlijdende huisgenoten niet ; eene sterkere stem, de drift tot den drank, heeft hem geroepen en sleept hem herberg in, herberg uit ; hij denkt noch aan eten noch aan slapen, noch aan vrouw, noch aan kinderen ; zijne dierlijke genegenheid tot de overdaad doet hem gehengen, gevoeligheid, verstand verliezen ; hij drinkt steeds voort, en wanneer de laatste penning aan den genever is opgeofferd, dan keert hij naar huis, smoordronken, om zijne klagende vrouw al te slaan, zijne kermende kinderen te mishandelen, alles in stukken te stampen wat nog geheel is, en zich dan neer te leggen tot dat de slaap hem machtig heeft gemaakt en dat hij ontwaakt onder de klauwen der ellende.

— Welk is dus de oorzaak van het ongeluk van dat huisgezin ?... Het is de drift naar de sterke dranken.